ECLI:LV:RVPT:2019:0514.C30462219.4.S
Lieta Nr.C30462219
Lietvedības Nr.C-4622-19/14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019.gada 14.maijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese K.Zdanovska
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ vienkāršotās procedūras lietā par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2019.gada 18.janvārī /pers. A/ (turpmāk tekstā – prasītājs) iesniedza tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk tekstā – atbildētāja) vienkāršotās procedūras lietā par parāda piedziņu, kurā prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam pamatparādu 73 EUR, likumiskos procentus 5,14 EUR, valsts nodevu 71,14 EUR.

Prasītājs norāda, ka atbilstoši Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/esošajai informācijai, nekustamais īpašums /adrese A/, kadastra Nr./numurs B/, pieder četriem kopīpašniekiem, tai skaitā, prasītājam pieder 3/100 domājamās daļas no nekustamā īpašuma, atbildētājai pieder 11/100 domājamās daļas no nekustamā īpašuma.

Saskaņā ar Jūrmalas pilsētas domes Pilsētas plānošanas nodaļas 2015.gada 22.janvāra lēmuma Nr.14- 9/18 grafisko pielikumu Nr.1, tika izstrādāts zemes ierīcības projekts. Zemes ierīcības projektam, un tajā noteiktajiem risinājumiem, piekrišanu devuši visi kopīpašnieki, tai skaitā atbildētāja. Zemes ierīcības projekts apstiprināts 2015.gada 11 jūnijā ar Jūrmalas pilsētas domes lēmumu.

Zemes gabala sadale 2015.gada 10.septembrī ir ierakstīta Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/. Pēc zemes gabala sadalīšanas, atdalīšanas, un zemes vienību korroborācijas zemesgrāmatā, zemes ierīcības projekta risinājumi, tai skaitā, normatīvo aktu prasību izpilde piekļūšanai zemes vienībām nodrošināšanā, kļuva saistošas ne tikai pašiem nodalīto nekustamo īpašumu īpašniekiem, bet arī trešajām personām.

Saskaņā ar Jūrmalas pilsētas Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 23. punkta 23.2.apakšpunkta prasībām, atdalāmai zemes vienībai /adrese A/, tika piesaistīts funkcionējošais pieslēgums /adrese/ 3.30 metru platumā, kurš agrāk netika izlietots. Tādējādi, kopīpašniekiem, saskaņā ar Jūrmalas pilsētas Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 25.punkta prasībām, atbilstoši zemes ierīcības projektā grafiskā pielikumā Nr.1 noteiktajam risinājumam, tika uzlikts par pienākumu nodrošināt operatīvo un apkalpes dienestu autotransporta piekļūšanu ēkai.

Lai realizētu zemes ierīcības projektā norādītās piebrauktuves izmantošanu, un nodrošinātu operatīvo un apkalpes dienestu un arī kopīpašnieku autotransporta piekļuvi ēkai, vecā žoga vietā bija nepieciešams uzstādīt pilnvērtīgi funkcionējošu žogu ar vārtiem un vārtiņiem iepretim piebrauktuvei. Šādu, normatīvajos aktos noteikto prasību, zemes ierīcības projektā noteikto risinājumu un pārgrozību veikšanai nav nepieciešama atkārtota kopīpašnieku piekrišana, vai arī cita dokumentācija.

Pie šādiem apstākļiem par prasītāja kā kopīpašnieka personīgiem līdzekļiem, SIA „VARUS" žogam gar /adrese/ veica žoga pārgrozījumus ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu par kopējo summu 663,66 EUR. Prasītājs kā kopīpašnieks ir lūdzis kopīpašniekiem atlīdzināt viņa veiktos ieguldījumus 663,66 EUR apmērā, kopīpašniekiem nosūtot izdevumu apliecinošus dokumentus, lūdzot tos atlīdzinot samērīgi ar katra kopīpašnieka domājamo daļu lielumu.

Atbildētāja nekustamam īpašumam taisītos izdevumus 663,66 EUR apmērā neapstrīd, tomēr norāda, ja prasītājs nolēma veikt žoga, vārtu un vārtiņu uzstādīšanu, tad arī viņam pašam ir jāuzņemas šādi izdevumi.

Prasība pamatota uz Civillikuma 865., 866.pantu, 1068.panta trešo daļu.

2019.gada 27.februārī tiesā saņemts /pers. B/ paskaidrojums par prasītāja prasību, kurā norādīts, ka atbildētāja prasītāja prasību neatzīst.

Atbildētāja norāda, ka prasība nav pamatota, jo žoga, vārtu un vārtiņu uzstādīšanu prasītājs varēja veikt tikai ar visu kopīpašnieku piekrišanu. Atbildētājas ieskatā būtu jāpanāk vienošanās gan par pašu žogu, gan tā cenu, gan arī pakalpojumu sniedzēju.

Izdevumi ir atzīstami par nepieciešamiem tikai tādā gadījumā, ja tie nepieciešami, lai aizsargātu īpašumu no pilnīgas bojāejas, sabrukuma vai izpostījuma. Neviens no šiem apstākļiem šajā lietā nav konstatējams.

Atbildētāja nav devusi savu piekrišanu žoga un vārtu uzstādīšanai, atbildētājas paraksts uz projekta bija tikai par zemes gabala sadalīšanu, bet nevis par šādu būvniecību.

Žoga uzstādīšanu prasītājs ir veicis nelikumīgi bez noteiktā kārtībā izstrādātiem un apstiprinātiem dokumentiem, kuri būtu saskaņoti ar visiem kopīpašniekiem. Prasītājs nevar lūgt atlīdzināt izdevumus par nelikumīgu būvniecību.

2019.gada 19.martā tiesā saņemta prasītāja atsauksme uz atbildētājas iesniegtajiem paskaidrojumiem. Prasītājs norāda, ka uzskata atbildētājas iebildumus par nepamatotiem un noraidāmiem.

Prasītājs ir norādījis, ka pēc zemesgabala sadalīšanas, saskaņā ar zemes ierīcības projektu, iepretim piebrauktuvei ir nepieciešams uzstādīt pilnvērtīgi funkcionējošu žogu ar vārtiem un vārtiņiem, turklāt saskaņā ar Jūrmalas pilsētas Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 25.punkta prasībām kopīpašniekiem ir pienākums nodrošināt operatīvo un apkalpes dienestu autotransporta piekļūšanu ēkām, ko bez vārtu un vārtiņu uzstādīšanas nav iespējams nodrošināt.

No Civillikuma 865.pantā noteiktā izriet, ka nepieciešamie izdevumi, pretēji atbildētājas teiktajam, ir arī izdevumi, ar kuriem, konkrētā gadījumā atbilstoši zemes ierīcības projekta un Jūrmalas pilsētas Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 25.punkta prasībām, tiek uzturēta pašas lietas būtība.

Prasītājs norāda, ka atbildētājas iesniegtais Jūrmalas pilsētas Būvvaldes 2019.gada 18.janvāra lēmums Nr.108 nesatur neapstrīdamus nepieciešamos pierādījumus tam, ka prasītājs žoga būvdarbus ir veicis nelikumīgi, turklāt minētais dokuments ir izdots prettiesiskā kārtā, līdz ar to atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, kuri apliecinātu viņas iebildumu pamatotību.

Prasītājs uzskata, ka ir pierādījis savas prasības pamatotību, savukārt atbildētāja nav pierādījusi savu iebildumu pamatotību.

2019.gada 5.aprīlī tiesā saņemti atbildētājas papildus paskaidrojumi, kuros atbildētāja norāda, ka tas, ka prasītāju nebija pamata saukt pie administratīvās atbildības, nenozīmē, ka būtu pamats atzīt, ka viņa uzstādītie žogs, vārti un vārtiņi būtu likumīgi. Atbildētājas ieskatā prasītājs nebija tiesīgs uzstādīt žogu, vārtus un vārtiņus, nesaskaņojot ar pārējiem kopīpašniekiem ne cenu, ne pakalpojumu sniedzēju. Prasītājs nav pierādījis, ka žoga, vārtu un vārtiņu uzstādīšana būtu nepieciešama īpašuma aizsargāšanai no bojāejas, sabrukuma vai postījuma. Atbildētāja atkārtoti norāda, ka žoga uzstādīšanu prasītājs ir veicis nelikumīgi, bez noteiktā kārtībā izstrādātiem un apstiprinātiem dokumentiem, kuri būtu saskaņoti ar visiem kopīpašniekiem.

2019.gada 7.maijā tiesā saņemti prasītāja paskaidrojumi par atbildētājas sniegtajiem paskaidrojumiem, kuros prasītājs norāda, ka atbildētājai nav pamata uzskatīt un norādīt, ka objekts ir pārbūvēts noziedzīgā ceļā. Prasītājs prasībā nav norādījis, ka žoga uzlabošanas darbi tika veikti nolūkā, lai aizsargātu īpašumu no bojāejas, sabrukuma vai postījuma, bet ir iesniedzis pierādījumus par citiem Civillikumā ietvertajiem nepieciešamajiem objekta izlabošanas apstākļiem. Prasītājs norāda, ka atbildētāja neapstrīd norādīto nepieciešamo apstākļu esamību. Prasītājs kopīpašniekiem, tai skaitā, atbildētājai piedāvāja veikt nepieciešamos izlabošanas darbus, kurus atbildētāja atteica veikt (saskaņot), līdz ar to, iztrūkstot arī cenas un izpildītāja saskaņojumam, nolēma patstāvīgi veikt nepieciešamos darbus. Žoga atjaunošanas darbiem nav nepieciešama nekāda veida dokumentācija, saskaņojums.

Ņemot vērā, ka lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem paziņots 2019.gada 20.martā, nosūtot pusēm paziņojumu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26}panta trešās daļas nosacījumiem lietā 2019.gada 14.maijā sastādīts saīsinātais spriedums. 2019.gada 15.maijā no prasītāja saņemts sprieduma sastādīšanas lūgums.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir nepamatota un noraidāma.

Saskaņā ar Civillikuma 994.panta pirmo daļu par nekustamā īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemes grāmatās. Īpašuma tiesība, kas pieder uz vienu un to pašu nedalītu lietu vairākām personām nevis reālās, bet tikai domājamās daļās, tā ka sadalīts vienīgi tiesību saturs, ir kopīpašuma tiesība, kā to noteic Civillikuma 1067.pants.

Kā redzams no lietas materiālos esošās Rīgas rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatu nodalījuma Nr./numurs A/ izdrukas prasītājam pieder 3/100 domājamās daļas no nekustamā īpašuma, atbildētājai pieder 11/100 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra Nr./numurs B/.

Tiesa atzīst, ka lietā nav strīda par to, ka prasītājs par saviem personīgajiem līdzekļiem veica žoga pārgrozījumus ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu par kopējo summu 663,66 EUR.

Tiesa atzīst, ka lietā pastāv strīds par to, vai žoga pārgrozījumu ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu rezultātā radušies izdevumi ir atzīstami par nepieciešamajiem izdevumiem Civillikuma izpratnē un līdz ar to ir attiecināmi uz kopīpašniekiem bez iepriekš saņemta saskaņojuma.

Civillikuma 1068.pants paredz, ka rīkoties ar kopīpašuma priekšmetu, kā visumā, tā arī noteiktās atsevišķās daļās, drīkst tikai ar visu kopīpašnieku piekrišanu; bet ja kāds no viņiem rīkojas atsevišķi, tad šī rīcība nevien nav spēkā, bet arī uzliek pēdējam pienākumu atlīdzināt pārējiem zaudējumus, kas viņiem ar to nodarīti. Neviens atsevišķs kopīpašnieks nevar bez visu pārējo piekrišanas ne apgrūtināt kopīpašuma priekšmetu ar lietu tiesībām, ne atsavināt to visā tā sastāvā vai pa daļām, ne arī kautkādi to pārgrozīt. Tādēļ katram kopīpašniekam ir tiesība protestēt pret tādu viena vai visu pārējo kopīpašnieku rīcību, un šo tiesību viņam nevar atņemt ar balsu vairākumu. Izņēmums no šiem noteikumiem pielaižams tajā gadījumā, kad kāds no kopīpašniekiem izdara kopīpašuma priekšmetā tādas pārgrozības, ko prasījusi nepieciešama vajadzība, piem., nepieciešamu ēkas izlabojumu. Tad viņam ir tiesība prasīt no pārējiem kopīpašniekiem, lai tie samērīgi atlīdzina viņa izdoto summu līdz ar procentiem.

Saskaņā ar Civillikuma 865.pantu kādai lietai taisītie izdevumi ir vai nu nepieciešami, ar kuriem pašu tās būtību uztur vai aizsargā no pilnīgas bojā ejas, sabrukuma vai izpostījuma, vai derīgi, kas uzlabo lietu, un proti, pavairo ienākumu no tās, vai, beidzot, greznuma izdevumi, kas padara to tikai ērtāku, patīkamāku vai daiļāku.

Kā norādīts Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 16.maija spriedumā lietā Nr.SKC-34/2016, jautājums par to, vai izdevumi uzskatāmi par nepieciešamiem vai derīgiem, vai par greznuma izdevumiem, vērtējams atkarībā no apstākļiem.

No prasības pieteikuma izriet, ka prasītāja ieskatā atbildētāja, piekrītot zemes ierīcības projektam, ir piekritusi žoga ar vārtiem un vārtiņiem uzstādīšanai, savukārt atbildētāja norāda, ka, parakstot zemes ierīcības projektu, ir piekritusi zemes gabala sadalīšanai, nevis žoga ar vārtu un vārtiņu būvniecībai.

Pārbaudot lietas materiāliem pievienoto zemes ierīcības projektu, tiesa atzīst, ka no zemes ierīcības projekta neizriet, ka ar savu parakstu uz tā atbildētāja būtu piekritusi jebkāda veida būvniecībai, tai skaitā, žoga ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanai vai pārbūvei.

Atbildētāja norāda, ka nav devusi piekrišanu žoga ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanai, savukārt prasītājs norāda, ka no lietas materiāliem izriet, ka prasītājs atbildētājai ir piedāvājis veikt nepieciešamos izlabošanas darbus.

No lietas materiāliem pievienotās celtniecības darbu cenas piedāvājuma veidlapas un rēķina – faktūras Nr.14/12/17 izriet, ka žoga ar vārtu un vārtiņu uzstādīšana notikusi 2017.gada decembrī, taču par veikto ieguldījumu nekustamajā īpašumā saistībā ar žoga ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu prasītājs kopīpašniekiem, tai skaitā, atbildētājai paziņojis 2018.gada 12.decembrī, tas ir, jau pēc žoga ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanas. Līdz ar to tiesas ieskatā prasītājs nav pierādījis, ka būtu piedāvājis atbildētājai veikt nepieciešamos izlabošanas darbus saistībā ar žoga ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītājs veica žoga pārgrozījumus ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu /adrese A/, bez saskaņojuma un pārējo kopīpašnieku, tai skaitā, atbildētājas, piekrišanas.

Kā atzīts tiesību doktrīnā, atbilstoši Civillikuma 1068.panta trešajā daļā paredzētajam izņēmumam kopīpašnieks bez pārējo piekrišanas var izdarīt kopējā lietā tādus pārgrozījumus, ko prasījusi tūlītēja neatliekama nepieciešama vajadzība, un runa šajā gadījumā ir par nepieciešamiem izdevumiem (Civillikuma 865.pants), t.i., tādiem, kas saistīti, lai uzturētu kopējās lietas būtību vai aizsargātu to no pilnīgas bojāejas, sabrukuma vai izpostījuma, piemēram, vētras rezultātā bojāta jumta vai drūpošas ēkas fasādes remonts, sasistas loga rūts vai plīsušas ūdensvada caurules nomaiņa (*sk.A.Grūtups, E.Kalniņš. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums.- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002,*

258.lpp.).

Tātad, ja kopīpašnieks bez pārējo piekrišanas ir taisījis kopējai lietai izdevumus, tad no pārējiem kopīpašniekiem viņš ir tiesīgs prasīt atlīdzību tikai par nepieciešamiem izdevumiem (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 16.maija spriedums lietā Nr.SKC-34/2016*).

Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītājs ir tiesīgs saņemt atlīdzību no atbildētājas par ieguldītajiem izdevumiem tikai tādā gadījumā, ja žoga pārgrozījumi ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu būtu atzīstami par nepieciešamajiem izdevumiem, tas ir, tādiem, ar kuriem pašu lietas būtību uztur vai aizsargā no pilnīgas bojāejas, sabrukuma vai izpostījuma.

Prasītājs norāda, ka izdevumi par žoga pārgrozījumiem ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu ir nepieciešamie izdevumi, ar kuriem tiek uzturēta pašas lietas būtība. No lietas materiāliem izriet, ka žoga pārgrozījumi ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu tikuši veikti iepriekšējā žoga vietā, jo prasītājs prasības pieteikumā norāda, ka vecā žoga vietā bija nepieciešams uzstādīt pilnvērtīgi funkcionējošu žogu ar vārtiem un vārtiņiem iepretim piebrauktuvei.

Prasītājs pamato žoga pārgrozījumus ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu ar nepieciešamību nodrošināt operatīvo un apkalpes dienestu, kopīpašnieku autotransporta piekļuvei, kā arī ar Jūrmalas pilsētas Teritorija izmantošanas un apbūves noteikumiem.

Tiesa atzīst, ka ņemot vērā, ka žoga pārgrozījumi ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu notikuši jau esošā žoga vietā, prasītājam būtu jāpierāda, ka iepriekšējais žogs nevarēja nodrošināt operatīvo un apkalpes dienestu, kopīpašnieku autotransporta piekļuvi, kā arī to, ka tas neatbilda Jūrmalas pilsētas Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem. Prasītājs, norādot, ka žoga pārgrozījumi ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu ir nepieciešamie izdevumi, ar kuriem tiek uzturēta pašas lietas būtība, nav pierādījis, ka žoga pārgrozījumiem ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu tiktu uzturēta lietas būtība, tas ir, kopīpašniekiem piederošā nekustamā īpašuma būtība. Turklāt no lietas materiāliem neizriet, ka žoga pārgrozījumi ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu būtu bijusi tūlītēja neatliekama nepieciešama vajadzība.

Tiesa secina, ka no prasītāja veikto darbu apjoma saistībā ar žoga pārgrozījumu ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu neizriet, ka to uzstādīšana būtu kvalificējama kā nepieciešamie izdevumi, jo tiesas ieskatā žoga pārgrozījumi ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu ir vērsti uz to esošā stāvokļa uzlabošanu un modernizāciju nevis lietas būtības uzturēšanu vai aizsargāšanu no bojāejas, sabrukuma vai izpostījuma.

Līdz ar to nevar atzīt, ka veiktie žoga pārgrozījumi ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu būtu atzīstami par nepieciešamiem Civillikuma 865. un 1068.panta izpratnē.

Tiesas ieskatā nav pamata vērtēt vai veiktie darbi saistībā ar žoga pārgrozījumiem ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu ir bijuši likumīgi, tas ir, vai šādu darbu veikšanai ir nepieciešams saskaņojums, jo tiesas ieskatā šie veiktie darbi nav atzīstami par nepieciešamajiem, līdz ar ko nav atlīdzināmi prasītājam.

Ņemot vērā to, ka veiktie žoga pārgrozījumi ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu nav atzīstami par nepieciešamajiem Civillikuma 865. un 1068.panta izpratnē, kā arī to, ka žoga pārgrozījumi ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu nav tikuši saskaņoti ar kopīpašniekiem, tiesa atzīst, ka nav pamata piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam izdevumus par žoga ar vārtu un vārtiņu uzstādīšanu, līdz ar to prasītāja prasība ir noraidāma pilnībā.

Atbilstoši Civillikuma 1754.panta nosacījumiem procentiem vienmēr nepieciešams galvenais parāds jeb kapitālparāds. Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas arī likumiskos nokavējuma procentus 5,14 EUR. Tā kā tiesa atzinusi, ka atbildētājai nepastāv parādsaistības 73 EUR, t.i. nepastāv galvenais parāds, nepamatots ir arī prasītāja prasījums daļā par nokavējuma procentu 5,14 EUR piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civillikuma 865., 994, 1067., 1068., 1754.panta, Civilprocesa likuma 93., 96., 97., 193., 250.^{25}panta, tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ prasību pret /pers. B/ vienkāršotās procedūras lietā par parāda piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Pilns sprieduma teksts sastādīts 2019.gada 31.maijā.

Tiesnese K.Zdanovska